Nr. 47. — Rok I. ILUSTROWANY Kraków, wtorek 25 marca 1919.

DZIENNIK POLSKI

ORGAN DEMOKRATYCZNY I NARODOWY, POŚWIĘCONY SPRAWIE WOLNEJ ZJEDNOCZONEJ RZPLTEJ. — WYCHODZI CODZIENNIE O GODZ. 6-tej RANO
CENA NRU W CAŁEJ POLSCE 40 hal. PRENUMERATA 10 K, A Z PRZESYŁKĄ LUB ODNOSZENIEM 12. K. MIESIĘCZNIE.
REDAKCYA: UL. KARMELICKA L. 16. TELEFON NR 3364. — ADMINISTRACYA: UL. SZPITALNA 36. TEL. 1385.

Najwyższa Rada Koalicyi poweźmie dziś ostateczne postanow. w sprawie polskiej.

Paryż, 22 marca. (PAT). Havas donosi: **Najwyższa rada** sojusznicza wysłuchała u projektu przyjętego **jednogłośnie** przez komisyę dla spraw polskich. Pan Jules Cambon wyjaśnił, że przy wypracowaniu wniosków komisya miała na oku stworzenie **Polski zdolnej do życia**, uwzględniając przytem o ile możności zasadę unarodowościową oraz nader niekorzystny układ terytoryum Polski, która otoczona przez Niemców od zachodu, musi posiadać **łatwy dostęp do morza**; dostępem nie może ni... ny, jeżeli niema być Polsce odjętą możność należytego wyzyskania swojej niezawisłości państwowej. W tych warunkach nie możliwem byłoby wykreślanie granic nowo odbudowanego państwa bez wcielenia do niego **ludności niemieckiej**. Zresztą ludność ta, jak słusznie zauważył Tardieu, została wprowadzoną umyślnie przez rząd niemiecki w wykonaniu przyjętego przezeń systemu kolonizacyjnego.

Byłoby to niesprawiedliwem, gdyby z tego ukształtowania się stosunków chciano rozwijać wnioski krzywdzące ludność tubylczą. Projekt komisyi, który przyznaje Polsce **granice mniej rozległe, niż te które posiadała w roku 1772**, daje jej **wyjście na morze Bałtyckie, stwarzając szeroki korytarz** wzdłuż Wisły, aż do Gdańska, pozostawiając na boku okręg **elsztyński**, w którym ma być przeprowadzony plebiscyt.

Paryż, dnia 22 marca. (PAT). Ajencya Havasa donosi: Najwyższa rada sojusznicza zastanawiała się nad sprawozdaniem komisyi dla spraw polskich. **Ostateczne uchwały będą powzięte na najbliższem posiedzeniu, które odbędzie się w poniedziałek** a na którem zapadnie także **rozstrzygnięcie odnośnie co do granicy polsko niemieckiej**.

PRAWDOPODOBNIE RADA ZATWIERDZI PIERWOTNY WNIOSEK KOMISYI.

W poniedziałek odbędzie się również posiedzenie w sprawie **wysłania do Polski wojsk Hallera** oraz w sprawie **akcyi, jaką należałoby wdrożyć z powodu zerwania rokowań poznańskich**.

Sensacyjna broszura Gdańska.

(Telegram „Ilustr. Dziennika Polskiego").

Poznań, 23 marca. W Gdańsku ukazała się broszura **majora von Litz**, Niemca, potomka patrycyuszowskiej rodziny Gdańskiej, która to broszura stała się wypadkiem dnia i może być uważana za wyraz opinii znacznej części patrycyatu miejskiego. Major v. Litz wskazuje, że na wieży ratuszowej Gdańska po dziś dzień widnieje znak — **orzeł polski** — pod którym miasto dostąpiło najwyższego swego rozkwitu i zażywało pełni swobód. **Dzisiaj przyszłość Gdańska leży znowu** w związku z Polską. Należy **nawiązać** nici dawnej świetnej tradycyi. Pozostaniemy dobrymi Niemcami, konkluje major v. Litz, ale powinniśmy połączyć się **z Polską, bo tego wymaga polityczny i gospodarczy interes miasta.**

Jakoż opinia publiczna w Gdańsku pogodziła się przeważnie z tą myślą — a przyjazd wojsk Hallera nie napotka chyba na trudności ze strony zasiedziałego obywatelstwa. Koalicya znalazła zresztą dobry sposób, aby Gdańszczan utrzymać w ryzach: wyznaczyło **potuncie tłuszczu na głowę i tydzień pod warunkiem**, że miasto zachowa spokój.

W Gdańsku widać sporo oficerów koalicyi i oficerów polskich, którzy mają przygotować kwatery dla armii Hallera.

—o—

Zbolszewizowanie Węgier a Berlin i Wiedeń.

NIEMCY WITAJĄ RADOŚNIE PRZEWRÓT WĘGIERSKI — I ZAPOWIADAJĄ UTWORZENIE BOLSZEWICKIEJ KOALICYI PRZECIW ENTENCIE.

(Telegram „Ilustr. Dziennika Polskiego").

Berlin. Wiadomości z Budapesztu wywołały w prasie politycznej zdziwienie, bo nie wiedziano w Berlinie, że *nastrój społeczny* tak głęboko przeżarł organizm węgierski. Berlińska prasa burżoazyjna pisze, że *najgłębsza rozpacz* popchnęła Węgry w objęcia bolszewizmu. Przypuszczać można, że *skutki utworzenia węgierskiej republiki rad przejawią się teraz przedewszystkiem w Czechach*. Do Berlina donoszą już *z Pragi, jakoby obecny rząd czeski przesłał radiotelegram do Paryża, iż podał się do dymisyi (?!)*. W Berlinie przewidują również wzrost bolszewizmu *w Rosyi*, gdzie armie bolszewickie nad Czarnem morzem odniosły sukces, a także w Kurlandyi poprawiły swą pozycyę.

Wypadkom budapeszteńskim cała prasa przypisuje ogromne znaczenie — i widzi w nich przygrywkę do zasadniczego zwrotu sytuacyi. W Niemczech koła polityczne zdecydowane są *nie przyjąć warunków pokojowych, podyktowanych przez koalicyę* i stawić ententcie *opór*. Rząd Scheidemanna niebawem ustąpi, a jego miejsce zajmie rząd zupełnie radykalny, który *zawrze przymierze z bolszewicką Rosyą, Węgrami i Austryą*, tworząc

BOLSZEWICKĄ KOALICYĘ

przeciw koalicyi.

W *Wiedniu* prasa (jak zwykle najgłupsza) przeważnie wyraża sympatyę dla ruchu węgierskiego, bo skierowany jest przeciw koalicyi. Organ kanclerza Rennera, soc. „Arbeiter Zeitung" pisze, że „dyktatura proletaryatu węgierskiego wywoła analogiczny odruch wśród mas robotniczych w Czechach i Rumunii. Naród węgierski wypowiedział wojnę koalicyi i jej wasalom Czechom i Rumunom. *Sympatye nasze są po stronie robotników węgierskich*, sprawa, za którą dziś walczy naród węgierski, jest także i naszą sprawą".

„Mittag", organ niem. narod., cieszy się, że wojska rosyjskie stoją już na granicy Węgier i Galicyi — i pisze: „My, Niemcy, witamy *z radością* ogień, jaki zapłonął dziś w Budapeszcie, gdyż będzie on i dla nas *drogowskazem na najbliższą przyszłość. Pójdziemy razem z Węgrami i Rosyą walczyć przeciw wszystkim wasalom koalicyi*".

Dyktatura proletaryatu na Węgrzech

Budapeszt. (PAT). Socyaliści i komuniści powzięli na wspólnem posiedzeniu rezolucyę, że wobec *dyktatury proletaryatu planowane wybory do zgromadzenia narodowego nie odbędą się*. (Naturalnie „Wolność" komunistyczna wymaga niedopuszczenia przeciwników do głosu. — Przyp. Red.)

Wobec zmienionej sytuacyi politycznej zecerzy zaprzestali strejku i dzienniki wczoraj już wyszły. Giełda budapeszteńska została zamknięta.

Wiedeń. (PAT). Wiedeńskie biuro koresp. donosi z Budapesztu: Cała (!) prasa węgierska wita *z uznaniem nowe rządy*.

CZICZERIN DO BUDAPESZTU.

Wiedeń. (PAT). Wiedeńskie biuro koresp. donosi iskrowo z Moswy. Cziczerin wysłał do komisarza ludowego dla spraw zagranicznych *w Budapeszcie* radiotelegram w którym przedstawia obszernie obecne położenie rosyjskiej republiki sowieckiej. Ententa teraz trzyma się systemu, że nie wysyła przeciw nam własnych żołnierzy, lecz w ogień posyła innych. *Niemcy*, powolne jej woli, utworzyły pod Hindenburgiem nową armię, jako *lewe skrzydło przeciw nam*, podczas gdy *polska armia stanowi centrum*, zaś *ukraińskie wojska Petlury* lewe skrzydło tej armii inwazyjnej. W czasie, gdy nasze wojska w obszarze dońskim i w obszarze Ural Orenburg postępują zwycięsko, zbliża się niemieckie lewe skrzydło do Poniewicża, zagrażając łotyskim czerwony wojskom. *Polska w centrum posuwa się ku Wilnu i Mińsku* i zajęła Baranowicze. Ta równoczesna ofenzywa jest widocznie wykonaniem planu dobrze przygotowanego, za którym stoi ententa. Nasze położenie zatem na zachodzie jest *trudne — najcięższe zaś naszych sojuszników Litwinów i Łotyszów*. Podczas gdy *ukraińskie wojska sowieckie zbliżają się do Galicyi, zbliżamy się do naszych węgierskich sprzymierzeńców*, którzy znajdują się na tyłach naszych nieprzyjaciół. Przeciwko atakującym Niemcom i Polakom gromadzimy *nowe siły*. Zjawienie nowego sprzymierzeńca w Europie środkowej jest bardzo cenne. Cziczerin zwraca uwagę węgierskiego komisarza ludowego na możliwość, by rosyjskie misye zaopatrzenia, internowane przez Francuzów w Salonikach, wymienić teraz za misye ententy w Węgrzech.

Wielka manifestacya komunistyczna w Wiedniu przeciw entencie.

POLSKI BOLSZEWIK OBIECUJE REWOLUCYĘ W POLSCE.

Wiedeń. (PAT). Wiedeńskie biuro koresp. donosi: Dzisiaj przedpołudniem urządzili tutejsi **komuniści manifestacyę** swej sympatyi dla proletaryatu we Węgrzech, — która ta manifesta-

cya ukształtowała się w **demonstracyę przeciw entencie.** Przewodniczący odczytał telegram nadesły od komunistów węgierskich, — żądających solidarnego postępowania proletaryatu **niemieckiej Austryi z proletaryatem węgierskim.** O godz. 3 popołudniu odbyło się przed **ratuszem zgromadzenie** komunistów, w którem wzięli także udział **żołnierze.** Niesione czerwone chorągwie z napisem: **„Cała władza robotnikom. chłopom i żołnierzom!"** Przemawiali także delegaci rad bawarskich i berlińskich. Przemawiał także polski **komunista, zapowiadając rewolucyę w Polsce.** Zgromadzenie uchwaliło odpowiednią rezolucyę. — Spokój nie był zakłócony.

Walki polskie z bolszewikami i ukraińcami.

Warszawa. (PAT). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 23 marca: Front litewsko-białoruski. Grupa generała Szeptyckiego: Bolszewicy zaatakowali w nocy z 22 na 23-go naszą załogę w Nowojelni. Po walce na bagnety na ulicach miasteczka *odparto atak nieprzyjacielski* i zmuszono bolszewików do ucieczki. Ułani grodzieńscy pod dowództwem porucznika Cu celewicza stoczyli zwycięską potyczkę z bolszewickimi huzarami pod Czernelówką.

Grupa gen. Listowskiego: Nasza kawalerya *zajęła Telechanów.* Pod Łogiczynem toczą się walki z najsilniejszym oddziałem bolszewickim.

Front wołyński. Grupa gen. Rydz-Śmigłego: Na południe od Włodzimierza Wołyńskiego potyczki patroli.

Front galicyjski. Generał Iwaszkiewicz. Grupa pułkownika Berbeckiego: Sytuacya bez zmiany. Grupa lwowska: *Zwy...a działalność artyleryi.* Drobne utarczki patroli. Dnia 15 marca *zginął śmiercią bohaterską w obrębie Lwowa* porucznik Michał Dziewanowski, dowódca 1 szwadronu, 1 pułku ułanów krechowickich. Grupa gen. Aleksandrowicza: Atak w kierunku północnym powiódł się zupełnie. Wśród walk ze stawiającym silny opór nieprzyjacielem wojska nasze posuwają się naprzód. W ciągu 28-go bm. *zdobyły one Janikowo, Czarnokońce i Musyłowice.* Grupa wielkopolska: Przez cały dzień silne ognie artyleryi. Atak ukraiński na Dobrzany odparto. Grupa pułk. Minkiewicza: Drobne potyczki patroli ukraińskich z naszemi strażami.

W zastępstwie szefa sztabu generał.
Haller pułk.

O sojusz i konwencyę wojskową Polski z koalicyą.

Warszawa, (PAT). Komisya dla spraw zagranicznych przygotowała na plenum Izby następujący wniosek: Wysoki Sejm raczy uchwalić: Suwerenny Sejm Rzeczypospolitej stwierdza ustalony w czasie wojny wspólną walką o zwycięstwo prawa narodów, sojusz **Polski z wielkimi demokracyami zachodu,** które niepodległość i zjednoczenie Polski za cel wojny i pokoju ze swej strony również ogłosiły. **Państwo polskie jest państwem sprzymierzonem z mocarstwami sprzymierzonemi dla walki z Niemcami. Armia polska jest armią sojuszniczą i współwalczącą** z ich wojskami. Przedstawiciele Polski na międzysojuszniczych naradach kongresu pokojowego są przedstawicielami Państwa polskiego. Sejm wzywa rząd, aby przedłożył jak najprędzej do zatwierdzenia Sejmowi zawarte imieniem suwerennej Rzeczypospolitej **umowy polityczne, wojskowe i gospodarcze, dające prawny wyraz faktycznemu sojuszowi** Polski z rzeczonemi mocarstwami, wyraz żywotnego interesu państwa polskiego i wspólnych dążeń do ustalenia trwałego pokoju w Europie zabezpieczającego wszystkie **narody od przemocy zaborczych** sąsiadów.

Na jednem z najbliższych posiedzeń Sejmu, Sejm rozważać będzie następujące wnioski **komisyi wojskowej:**

Wskazując na ciężkie położenie Polski i na możność korzystania z **doświadczenia wojskowego Francyi** komisya oświadcza, iż **konwencya wojskowa** z mocarstwami, których zwycięstwo zawdzięcza Polska złamanie okowów niewoli, jest koniecznością. Zapewnienie w niej potrzebnego nam sprzętu i materyału wojennego jest warunkiem, bez którego państwo nasze nie **osiągnie zwycięstwa i spokoju.** Wyjednanie przy tej sposobności odpowiadającej naszym potrzebom, koalicyjnej misyi wojskowej — pozwoli naszej wojskowości **otrząsnąć się z naleciałości austryackiego, pruskiego i rosyjskiego systemu wojskowego,** ustali oraz rozwinie w całej pełni przyrodzone naszemu narodowi tradycyjne zdolności wojskowe. Oto są właśnie motywa, które po kilkudniowej ożywionej dyskusyi skłoniły komisyę wojskową do przyjęcia wniosku w powyższej sprawie.

Uchwaliwszy go znaczną **większością głosów** komisya wojskowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wzywa się rząd aby niezwłocznie doprowadził do skutku z mocarstwami koalicyi **konwencyę wojskową,** umożliwiającą przysłanie Polsce w najrychlejszym czasie wraz z niezbędnym materyałem wojskowym odpowiednim naszym potrzebom misyi wojskowej.

Komisya spraw zagranicznych Sejmu przedstawi Izbie na jednem z najbliższych posiedzeń następujące sprawy:

Biorąc przez swoich przedstawicieli udział w międzysojuszniczych naradach kongresu pokojowego i oświadczywszy się przez nich za utworzeniem związku **narodów, Rzeczpospolita nie poddała temsamem wszelkie swoje spory z państwami sąsiedniemi i narodami o swoje granice ostateczne rozstrzygnięciu kongresu pokojowego.** Polska akcya wojskowa nie ma nigdzie na celu przesądzać siłą oręża postanowień kongresu pokojowego, ani przyłączeniu przemocą do Polski jakichkolwiek ziem wbrew woli tej ludności, lecz jedynie obronę przed obcym **najazdem.** W pełnem zaufaniu w kongres pokojowy wymierzający całą sprawiedliwość Polsce, która usunie zbrodnię rozbiorów i przywróci Polsce stare dzielnice Polski: **Śląsk górny, Cieszy oraz Prusy wschodnie,** które mimo kilkusetletniego oderwania od macierzy zachowały rdzennie polski charakter. Komisya spraw zagranicznych stwierdza, iż rząd nasz uczynił wszystko, aby sprowadzić połączenie w jedną całość państwową tych wszystkich ziem na których ludność polska jużto liczebną siłą, jużto wiekową pracą cywilizacyjną, wycisnęła charakter polskości. **Rząd** winien dbać przy tem usilnie, aby nie tylko ludność miejscowa polska, lecz również ludność białoruska i rusińska mogła się swobodnie co do swego związku z Polską wypowiedzieć. Pomnąc zaś związku dobrowolnej unii. która naród polski przez długie wieki łączyła

Z NARODEM LITEWSKIM,

uznając prawo Litwinów do zorganizowania się we własne państwo, rząd Rzeczypospolitej winien dołożyć wszelkich starań, aby ponownie ustalić **dobrowolny związek narodów.** Rzeczpospolita nie może wszakże uznać za reprezentacyę istotnej woli ludności tych ziem sowietów, narzuconych jej przez wojska bolszewików nie mniej zaborcze od wojska dawnego caratu. To też komisya spraw zagranicznych uznała, że depesza sowietów litewskich i białoruskich z dnia 17 lutego br. do odpowiedzi się nie nadawała i że rząd ją bez odpowiedzi pozostawić.

ZAGRANICZNA POŻYCZKA POLSKA W KWOCIE 5 MILIARDÓW FRANKÓW.

Warszawa, 23 marca.

Na ostatniem posiedzeniu Sejmu minister skarbu wniósł następujący wniosek nagły: **„Upoważnia się ministra skarbu do zaciągnięcia za granicą pożyczki w wysokości 5 miliardów franków.**

Pożyczkę tę **rząd zamierza zaciągnąć w tych krajach, w których zakupi się surowców i towary.**

Wniosek jest nagły, wobec nagłych potrzeb wojska, handlu, przemysłu i rolnictwa.

Nagłość wniosku przyjęto prawie jednogłośnie. Wniosek zostanie odesłany do komisyi budżetowo-skarbowej.

REFORMA AGRARNA.

Związek posłów ludowo-narodowych postanowił wystąpić w najbliższym czasie z **własnym projektem reformy rolnej.**

Ze Lwowa.

Lwów, (PAT). dnia 23 marca. Wczoraj rano artylerya nieprzyjacielska ostrzeliwała centrum miasta, szczególniej silnie ostrzeliwał nieprzyjaciel miasto wieczorem z **dział ciężkiego kalibru**

Lwów. (PAT). dnia 23 marca. **W piątek** w nocy do Lwowa przyjechał naczelnik wydziału administracyjnego komisyi rządzącej hr. Lasocki, który w najbliższych dniach odda urzędowanie i powróci do Krakowa.

Lwów. (PAT). dnia 23 marca. Komendę Placu i miasta we Lwowie po generale Jasieńskim objął pułkownik Tadeusz Sulimirski.

Lwów. 23 marca. (PAT). W tutejszym szpitalu zmarł dnia 22-bm. podporucznik Witold Langer, oficer pociągu pancernego „Odsiecz" skutkiem ran odniesionych pod Gródkiem. Śp. Langer od początku wojny polsko ruskiej walczył pod Lwowem, Rawą Ruską, Żółkwią Domażyrem i Sądową Wisznią.

Lwów. 23 marca. (PAT). W piątek popołudniu weszła do miasta **kompania wojska polskiego z Poznańskiego. Jak podają dzienniki** wkraczających witała publiczność entuzyastycznie.

Lwów. (PAT). 23 marca. Dzienniki lwowskie w serdecznych słowach pożegnały generała **Tadeusza Rozwadowskiego,** który powołany został na szefa misyi wojskowo **politycznej w Paryżu.**

Lwów. 23 maca. (PAT). Wodociągi **są już** w rękach polskich. W zakładzie wodociągowym urządzenia maszynowe są silnie uszkodzone.

Lwów. 23 marca. (PAT). Dzienniki lwowskie z dnia 22 marca podają, że oddziały piechoty z dywizyi pułkownika Sikorskiego wspomagane silnie przez artylerye własną oraz artyleryę brygady pułkownika Kulińskiego w piątek nad ranem. Po zaciętych walkach **rozbiły przeważającego przeciwnika i w brawurowym ataku na bagnety wzięły Jamelne stacyę kolejową, Jamelne Stracz, Porzecze janowskie, Wielkopole i Białogórę, zdobywając przytem kilka karabinów maszynowych. Dzienniki** podnoszą nadzwyczajną brawurę tych oddziałów szczególnie w walce na bagnety. Onegdaj w nocy padły na miasto dwie bomby gazowe.

Lwów. (PAT). **Dnia 23 marca.** Zastępca komisarza generalnego dr. Leon Stahl otrzymał dziś w południe pisemną wiadomość od szefa misyi międzynarodowego komitetu Czerwonego Krzyża p. E. Fricka będącego obecnie po tamtej stronie frontu, że strona wojująca ukraińska zgodziła się na proponowane warunki co do **wymiany jeńców, rannych i internowanych.**

Lwów. (PAT). Zastępca komisarza generalnego dr. Stahl, poczynił w porozumieniu z wojskowością zarządzenia aby jaknajrychlej zaaprowizować miasto. W tym celu transporty żywności będą szły do Sądowej Wiszni koleją, drogę za do Gródka odbędą samochodami ciężarowymi, poczem załadowanie do pociągów nastąpi w Gródku. **Jest to żmudna praca,** w taki sposób aprowizacya jest jednak na razie jedynie możliwa. Przywrócenie ruchu kolejowego wymaga pracy kilku lub kilkunastu dni.

Lwów. (PAT). Dnia 23 marca. „Wiek Nowy“ donosi: Nieprzyjaciel rzucił wczoraj w porze nocnej dwie bomby gazowe na jedną z ulic. Wojskowa straż pożarna przybyła natychmiast na miejsce i usunęła groźne pociski.

BANDYCI I SZPIEGI.

Lwów. (PAT). Dzienniki z dnia 22 marca podają, że sąd doraźny skazał dwóch bandytów i dezerterów Władysława Adamczuka i Jana Lewickiego na karę śmierci przez powieszenie. Z powodu braku kata we Lwowie zamieniono karę na rozstrzelanie. Wyrok wykonano w cztery godziny po ogłoszeniu.

Lwów. (PAT). Dnia 23 marca. Na murach miasta pojawiło się następujące ogłoszenie sądu doraźnego: Julian Salamowicz, rzemieślnik lat 21, Michał Folis, współwłaściciel folwarku lat 27, Piotr Jaremijczyk, podchorąży ukraiński lat 19, Eustachy Kuroczko, uczeń gimnazyalny lat 17 wyrokiem sądu doraźnego w dniu 18 marca, za zbrodnię szpiegostwa, przez badanie stanowisk i ruchów operacyjnych wojsk polskich, jakoteż urządzeń i stosunków w oddziałach tychże wojsk celem udzielania w nich wiadomości nieprzyjacielom, oraz zbrodnię przeciw sile zbrojnej państwa polskiego, popełnioną przez należenie do ukraińskiego

ODDZIAŁU BOJOWEGO WEWNĄTRZ LWOWA

mającego na celu współdziałanie z usiłującym zdobyć miasto nieprzyjacielem i przez współudział w dalszem organizowaniu tego oddziału skazani zostali pierwsi dwaj na karę śmierci przez powieszenie z zamianą na rozstrzelanie, drudzy dwaj z powodu małoletności na karę ciężkiego więzienia przez lat 10. **Wyrok na dwóch pierwszych został wykonany.**

SKĄD LWÓW OTRZYMAŁ POMOC.

Lwów. Dnia 23 marca. „Gazeta Lwowska“ donosi: W piątek w Towarzystwie Pedagogicznem hr. Skarbek złożył sprawozdanie ze swej podróży do Warszawy w sprawie ratowania Lwowa. Mowca zaznaczył, że chwila, w której przybył do Warszawy, była dla Lwowa naprawdę groźna. W sztabie generalnym, do którego zwrócił się przedewszystkiem, spotkał się z zupełnem zrozumieniem sytuacyi i wszędzie widział dobre chęci i szczerą wolę przyjścia miastu z pomocą. Również *prezydent ministrów* oświadczył, że „kwestya Lwowa“ jest w jego rozumieniu *najważniejszą obecnie sprawą dla Polski*, i gdyby nie uzyskał pomocy, uważałby za rzecz konieczną ustąpić ze swego stanowiska. *Królestwo jednak wydatnej pomocy na razie (!!) udzielić nie mogło, gdyż armia tam formuje się obecnie. Na wyraźny rozkaz naczelnika państwa (!) wysłano pod Lwów tyle, ile tylko na razie wysłać można było(!)*, a jest to tylko wstęp do celowej akcyi, która skieruje na front lwowski w najbliższym czasie znaczne siły. (To znaczy, że p. Piłsudski faktycznie nie dał pomocy!! — Przyp. Red.) Wobec takiego stanu rzeczy premier *Paderewski* i *Skarbek* udali się do Poznania. Naczelna Rada ludowa była dokładnie poinformowana o niebezpieczeństwie, wykazała zupełne zrozumienie i uchwaliła wydatną pomoc dla Lwowa. Do tej decyzyi Naczelnej Rady ludowej dużo przyczynił się głos komisyi ententy, szczególnie profesora Lorda i majora Stabile, którzy w ciągu swego pobytu we Lwowie poznali potrzeby miasta i są rorącymi zwolennikami jego obrony. Dalej podniósł hr. Skarbek, że także Sejm zajął się szczerze sprawą Lwowa. Hr. Skarbek wraz z marszałkiem Sejmu i posłami: Bardlem i Ostachowskim udał się do naczelnika państwa celem uzyskania od niego odsieczy. Naczelnik zapewnił delegacyę, że interesuje się Lwowem jak najgoręcej, sam osobiście natychmiast zabrał się do zorganizowania pomocy, oraz prosił, aby ludność miasta wezwać do wytrwania.

Obchód kościuszkowski w Krakowie.

Kraków, 24 marca.

ŚWIĘTO MŁODZIEŻY.

Pierwszy dzień uroczystości Kościuszkowskich w Krakowie, był świętem młodzieży. Miasto przybrało godową szatę. Domy ozdobiono flagami o barwach narodowych, na wystawach licznych sklepów widniały obrazy i biusty z podobizną T. Kościuszki przybrane kwiatami i festonami.

O godz. 8 rano odbyły się uroczyste **nabożeństwa** w kaplicach szkolnych, po których urządzono poranki dla młodzieży.

Około godz. 11 rano przybyła młodzież wszystkich zakładów ze sztandarami i muzyką na Rynek gł. i ustawiła się przed kamieniem Kościuszki. Do kilkutysięcznej rzeszy młodzieży przemówił podniośle prof. Pękowski. Po południu zebrała się młodzież na alei pod Mogiłą Kościuszki, gdzie odbyło się sadzenie drzewek, a o godz. 5 pop. w kasynie wojskowym red. Rymar mówił o Kościuszce, do zebranej tłumnie młodzieży.

ZJAZD.

Na uroczystość Kościuszkowską przybyło do Krakowa wiele osób z prowincyi, a szczególnie z Kongresówki i Poznańskiego. Przyjechali także oprócz posłów z Galicyi posłowie Osiecki, Woźnicki, Fr. Festerkewicz,Woyda, Kruszyński Wróblewski i Habryś. Red. Rymar otrzymał wczoraj wieczór telegram z Warszawy, że dziś rano przybywa do Krakowa na uroczystość Kościuszkowską 15 posłów Z. S. N.

Przed godz. 2 pop. zebrali się przyjezdni przed Sukiennicami. Wśród tłumu odbijały się liczne sukmany ludu wiejskiego. Po zwiedzeniu Muzeum narodowego w Sukiennicach, gdzie przed obrazem Matejki „Kościuszko pod Racławicami“ przemówił dr K. Lubecki, zwiedzano kościoły i Wawel. Równocześnie odbył się szereg odczytów w podmiejskich gminach.

W teatrach miejskich, które zapełniły się szczelnie publicznością odbyły się przedstawienia. Teatr im. Słowackiego odegrał popołudniu i wieczór świetnie inscenizowanego „Kościuszkę pod Racławicami“, a teatr powszechny pop. „Krakowiaków i górali“, a wieczór odbyło się przedstawienie złożone z deklamacyi i utworów muzycznych, na zakończenie zaś odegrano duet kowali i opowiadanie lirnika „z Kościuszki“ Anczyca.

W „Sokole“ odbył się uroczysty wieczór, który zagaił wiceprz. Rowiński. Prof. Morawski wygłosił uroczystą mowę o znaczeniu Kościuszki dla naszego narodu, poczem odśpiewano szereg pieśni pod batutą Wallek Walewskiego.

Tak się zakończył pierwszy dzień uroczystości Kościuszkowskich w wolnej Polsce, a udział w nich brał cały gród podwawelski i mili goście przybyli z bliskich i dalszych okolic Krakowa i Polski.

Co słychać w mieście?

Kraków, 24 marca.

KONCERT ROBERTA PERUTZA odbędzie się nieodwołalnie we wtorek, dnia 25 bm. w sali „Sokola“. Znakomity artysta odegra kompozycye Tartiniego, Paganiniego, Wieniawskiego, Dworaka. — Bilety do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A-B oraz od godz. 6 wieczór przy kasie w „Sokole“.

PORANEK ROSSINIEGO odbędzie się we wtorek, 26 bm. w sali Tow. Lekarskiego. Prelegentem jest Dr Z. Jachimecki, wyjątki z oper Rossiniego odśpiewają: Marya Ożegalska, Alfred Rawicz i Stanisław Tarnawski. — Bilety do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A-B i przy wejściu na salę.

BRAK TYTONIU. Niedostatek tytoniowy daje się odczuwać w całej środkowej Europie. **Tytoń** w kraju jest produkowany w stopniu nieznacznym. W celu stworzenia zapasów tytoniowych są czynione starania o sprowadzenie znaczniejszych transportów surowca z Bulgaryi lub Kaukazu.

TELEGRAMY.

—o—

WŁOSI BEZWARUNKOWO ŻĄDAJĄ RJEKI (FIUME).

Wiedeń. (PAT). Biuro Korespondencyjne donosi z Paryża: Reuter donosi: Delegacya włoska postanowiła jednomyślnie na dzisiejszem posiedzeniu wycofać się z udziału w konferencyi pokojowej, gdyby Rjeka nie została przyznaną Włochom równocześnie z podpisaniem traktatu pokojowego.

WSCHODNIE GRANICE POLSKI.

Galicya wschodnia i Kamieniec nasz!

Dźwina granicą!

Warszawa, 23 marca.

Dzisiejsze dzienniki wieczorne donoszą z Lozanny, co następuje:

Dzienniki francuskie szeroko omawiają granice Polski, ustalone na karcie Komitetu Dziesięciu i przyjęte niemal całkowicie przez ten ostatni.

Granica na długiej linii styka się z Rumunią.

Granice od wschodu obejmują **rzekę Dźwinę jako granicę od Dźwińska do Mohileewa: Pińsk, Słuck, Kowno, Kamieniec Podolski, i Stanisławów będą bezwarunkowo należały do Polski.**

NADESŁANE.

ZAWIADOMIENIE !!

MAGAZYN INSTRUMENTÓW LEKARSKO-NAUKOWYCH

POD FIRMĄ 242

STANISŁAW BARAN

przeniesiony zostanie z dniem 1. kwietnia 1919 DO LOKALU FRONTOWEGO (dawniej firmy Jerzy Reisinger)

przy ul. Sławkowskiej 6.

„Kalborin“

„Derma“

płyn usuwający wszelkie niedomagania skórne, sporządzony po długich badaniach z najlepszego materyału, przewyższa wszystko, co w tym kierunku istnieje.

Wyrób Laboratoryum „Derma“ w Krakowie. (St. Studnicki i Ska).

Na składzie w aptekach, dreguery(a)ch i perfumeryach.

Fabryka detalicznej sprzedaży nie uskutecznia. (178)

Kostyumy damskie

płaszcze, spodnice i t. d., wykonywa najszykowniej **Józef GAŁĄZKA, Kraków,** ulica Floryańska l. 24. — Przyjmę krawców i spodniczarki. 254

FARTUSZKI

gospodarcze, robotnicze i dziecinne, tkane z włókien papierowych, praktyczne i trwałe do prania. — Również ręczniki i ścierki poleca po cenach fabrycznych **Ajencya handlowa Z. Budek** w Krakowie, Rynek gł. 44, III. p. od 9—3. 208

WSZELAKIE SZMATY,

odpadki sukna, jedwabiu, kości, papier gazetowy i odpadki papierowe, stare akta, książki i broszury kupuje po najwyższych cenach J. BETTER, Kraków ulica Krakowska 49. Telefon 1449. 13

Biuro Techn.-Handlowe „INDUSTRJA“

inżynierowie Kłębkowski i Treutler

spółka zarejestr. z ogr. poręką

podejmuje się wszelkich prac wchodzących w zakres **instalacyi mechanicznych** 208 fabryk jak sztalcowni, fabryk cementu, gorzelń, rafineryi spirytusu, browarów, dla których przygotowuje plany, kosztorysy i elaboraty rentowności. Udziela **porad przemysłowych. Reprezentuje fabryki.** Zajmuje się dostawą maszyn i artykułów techn. tak krajowych jak i zagranicznych. — Rachunek bieżący w Banku krajowym i w Banku dla handlu i przemysłu. Korespondencya obok polskiej franc. i niem.

KRAKÓW, Rynek gł. 19. II. p. — Tel. 402.

Najlepsza masa woskowa

do odświeżania mebli, posadzek, podłóg i linoleum

„ZOCHA“

Wszędzie do nabycia.

Generalne zastępstwo

J. Leserkiewicz

Dom handlowy

Kraków, Zielona l. 8.

Cenniki na żądanie.

Główna sprzedaż na Kraków:

Fr. LENERT, Kraków, Sławkowska 6.

180 REIM i Ska, Kraków, Rynek gł. l. 37.

KANTOR WYMIANY Józefa Tomaszewskiego

KRAKÓW,

w gmachu dworca osobowego,

obok restauracyi I. klasy, 207

przeprowadza kupno i sprzedaż walut po najlepszym kursie.

Na sezon wiosenny!

Wielki wybór materyałów przedwojennych na kostyumy poleca po najtańszych cenach

ZAKŁAD KRAWIECKI STROJÓW DAMSKICH 198

Salon światowych żurnali. Gotowa konfekcya.

W. Pietruszka

Kraków, ul. Szczepańska 7, I. p.

Do wiadomości wszystkich ubezpieczonych w austr. pożyczkach wojennych. 231

Wyjaśniamy, że

1. ubezpieczenia w austr. pożyczkach woj. są **ważne i skuteczne** pod warunkiem regularnego opłacania premii; zwłoka w zapłacie premii powyżej 3 miesięcy powoduje bezskuteczność ubezpieczeń.
2. można ubezpieczenia reaktywować przez zapłatę całej zaległej premii do dnia 31. marca 1919 (pod warunkiem, że ubezpieczony w chwili reaktywowania jest zdrów),
3. lub też **przemienić** ubezpieczenia w austr. poż. woj. na **gotówkowe,** przyczem cała zapłacona premia będzie wliczoną.
4. warunki przemienionego gotówkowego ubezpieczenia są niebywale korzystne (natychmiastowa skuteczność, nieprzepadalność premii, 90% udział stron w zyskach i t. d.)

Zgłoszenia przyjmuje i wyjaśnień udzielają:

Dział ubezpieczeń Polskiego Funduszu wdów i sierót w Krakowie, ul. Wolska 19 i Instytucye, które poprzednio ubezpieczenia te przyjmowały.

Miejski teatr powszechny

ul. Rajska 12, poszukuje chórzystów. Zgłoszenia codziennie w godzinach między 10 a 12 przedpołudniem w kancelaryi teatru. 216

Największy polski SKŁAD POCZTÓWEK

artyst. wydawnictw krajowych i przyborów piśmiennych 149

STEFANIA STOKŁOSÓWNA

Kraków, Szewska 4.

Fryzyer damski i męski

kilkuletni współpracownik firmy Wiskida — ostatnio w hotelu francuskim, objął pod własne kierownictwo zakład fryzyerski pod firmą **Łabużek, ul. Szewska 4.** Poleca gabinet dla Pań, manicure, salon męski.

251 Z poważaniem **Adam RZEWSKI.**

Kupuję i sprzedaję

złoto, srebro, brylanty, perły i wszelką biżuteryę nową i antyczną, oraz sztuczne zęby. Płacę najwyższe ceny.

Józef Cyankiewicz

Sławkowska 24

(sklep zegarmistrzowsko-jubilerski. 86

NASIONA

koniczyn, traw, buraków pastewnych, szporku, lnu, konopi, wyki, bobiku itp.

po przystępnych cenach, w najlepszej jakości, poleca do natychmiastowej dostawy 124

Syndykat Rolniczy

w Krakowie, Plac Szczepański 6.

Już nadeszły maszyny do pisania

różnych systemów, aparaty do powielania, oraz przybory do maszyn, prawdziwe **amerykańskie redyki (gumy)** do maszyn do pisania, wstążki amerykańskie i kalki. 120

Ceny bezkonkurencyjne! Specyalny warsztat reparacyjny

Wszelkie reparacye maszyn pisarskich wykonuje w najkrótszym czasie, starannie i po niskich cenach

RUDOLF NOWAK

Kraków, ul. Grodzka 44, — Tel. 3541.

Nową Taryfę pocztową

obowiązującą na całym obszarze Zjednoczonej Polski, wysyła za poprzednim nadesłaniem 60 h (w gotówce lub znaczkach pocztowych) Buba Michał, adjunkt pocztowy — Bukowsko Galicya. Ia od-przedających odpowiedni rabat. (188

KURSA PRAWNICZE „IUS“ Kraków Rynek gł. 22 **„IUS“**

EGZAMINA uniwersyteckie i adwokackie. System pisemny i lekcyjny.

WYDAWCA: W ZASTĘPSTWIE SPÓŁKI WYDAWNICZEJ: STANISŁAW RYMAR. — REDAKTOR: LUDWIK SZCZEPAŃSKI.
DRUKARNIA I STEREOTYPIA EUGENIUSZA I DRA KAZIMIERZA KOZIAŃSKICH W KRAKOWIE. — ULICA KARMELICKA 16. — TELEFON 315.